

Sygn. akt II Cz 342/14

POSTANOWIENIE

Dnia 19 marca 2014 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Mariola Wojtkiewicz

Sędziowie: SO Sławomir Krajewski (spr.)

SO Marzenna Ernest

po rozpoznaniu w dniu 19 marca 2014 roku w Szczecinie na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku wierzyciela C.(...)w W.

przeciwko dłużnikowi J. R.

o nadanie klauzuli wykonalności nakazowi zapłaty na rzecz następcy prawnego

na skutek zażalenia wierzyciela

na postanowienie Sądu Rejonowego w Stargardzie Szczecińskim z dnia 18 listopada 2013 roku, w sprawie I Co 3239/13

postanawia:

oddalić zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 18 listopada 2013 roku Sąd Rejonowy w Stargardzie Szczecińskim oddalił wniosek wierzyciela - C.(...)w W.- o nadanie klauzuli wykonalności tytułowi wykonawczemu w postaci nakazu zapłaty wydanego w elektronicznym postępowaniu upominawczym przez Referendarza sądowego w Sądzie Rejonowym Lublin – Zachód w Lublinie w dniu 27 sierpnia 2012 roku, sygn. akt (...)któremu Referendarz sądowy w tymże Sądzie postanowieniem z dnia 8 października 2012 roku nadał klauzulę wykonalności przeciwko dłużnikowi J. R..

W ocenie Sąd I instancji, w świetle art. 788 § 1 kpc, wniosek wierzyciela okazał się bezzasadny. Sąd wskazał, że wnioskodawca za pomocą stosownych dokumentów, winien wykazać, że nabył od pierwotnego wierzyciela wierzytelność w stosunku do dłużnika J. R.. Sąd zważył, że wnioskodawca przedłożył kopię umowy przelewu wierzytelności z dnia 21 listopada 2012 roku, wraz z kopią poświadczenia notarialnego podpisów i nieoznaczonym wydrukiem z systemu komputerowego, które zostały poświadczone za zgodność z oryginałem przez radcę prawnego L. D.. Powyższe nie jest wystarczające dla wykazania faktu przejścia wierzytelności na rzecz wnioskodawcy, gdyż brak jest dokumentu jednoznacznie potwierdzającego, że wierzytelność ta była przedmiotem umowy przelewu z dnia 21 listopada 2012 roku. Sąd stanął na stanowisku, że nie jest w stanie powiązać przedmiotowo nieoznaczonego wydruku z systemu komputerowego z umową przelewu wierzytelności i tym samym ustalić, że wnioskodawca nabył wierzytelność wynikającą z nakazu zapłaty wydanego w sprawie (...)

Reasumując, Sąd uznał za konieczne oddalenie wniosku wierzyciela.

Zażalenie na powyższe postanowienie złożył wierzyciel i zaskarżając postanowienie w całości, wniósł o jego zmianę, poprzez uwzględnienie wniosku wierzyciela, ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie do ponownego rozpoznania

Sądowi I instancji. Nadto wniósł o zasądzenie na rzecz wierzyciela kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Skarżący zarzucił Sądowi pierwszej instancji sprzeczne ustalenia z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, co doprowadziło do błędnego przyjęcia, że nie zostały spełnione wymogi wynikające z art. 788 § 1 kpc.

Skarżący podniósł, że do wniosku o nadanie klauzuli wykonalności dołączył wszystkie wymagane przez prawo dokumenty, w tym załącznik nr 1 do przedmiotowej umowy wykazujący, że przysługuje mu wierzytelność od dłużnika, którego dotyczył wniosek. Odnosząc się do formy załącznika wskazał, że został on przedłożony jako wyciąg i był odpowiednio oznaczony. Dodał, że jest to dokument prywatny, a więc nie ma znaczenia, czy opis wyciągu sporządzony został przy pomocy pisma drukowanego czy odręcznie. Poświadczenie notarialne podpisów złożonych pod umową sprzedaży wierzytelności dotyczyło umowy wraz z załącznikiem, zatem odnosiło się również do załącznika.

Wskazał, że dołączył do wniosku odpisy wymaganych dokumentów, poświadczone za zgodność z oryginałem, który to oryginał sporządził notariusz w formie trwale połączonych dokumentów dołączonych do wniosku. Pełnomocnik sporządzając odpisy dokumentów, musiał dokonać ich rozdzielania, w celu ich skopiowania. Zatem, uwzględniając realia obrotu masowego, nie jest możliwe dostarczenie do sądu trwale połączonych dokumentów, dlatego sąd obowiązany jest do analizy treści dokumentów.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie okazało się nieuzasadnione.

Sąd Okręgowy w podzielił stanowisko Sądu pierwszej instancji, co do tego, iż wnioskodawca nie spełnił wymaganych na gruncie art. 788 § 1 kpc przesłanek do nadania na jego rzecz klauzuli wykonalności jako następcy prawnemu, jednakże przede wszystkim z innych względów, niż wskazane w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia.

Na wstępie należy wskazać, iż stosownie do dyspozycji przepisu art. 788 § 1 kpc, jeżeli uprawnienie lub obowiązek po powstaniu tytułu egzekucyjnego lub w toku sprawy przed wydaniem tytułu przeszły na inną osobę, sąd nada klauzulę wykonalności na rzecz lub przeciwko tej osobie, gdy przejście to będzie wykazane dokumentem urzędowym lub prywatnym z podpisem urzędowo poświadczonym. Przepis ten umożliwia realizację istniejącego już tytułu egzekucyjnego w sytuacji, gdy wymienione w nim osoby straciły przymiot wierzyciela lub dłużnika i z tego względu niemożliwym jest skuteczne wszczęcie i prowadzenie postępowania egzekucyjnego z ich udziałem.

W związku z tym, warunkiem koniecznym do uwzględnienia wniosku w tym przedmiocie jest wykazanie przez stronę zainteresowaną, iż w wyniku zaistnienia określonych zdarzeń o charakterze materialnoprawnym nastąpiły zmiany podmiotowe w zakresie praw i obowiązków jednej ze stron. Wystarczy, że osnowa dokumentu tylko stwierdza fakt przejścia praw lub obowiązków. Nadto, w dokumencie muszą być wykazane wszystkie te elementy, od których w świetle okoliczności wynikających z treści wniosku i dołączonych doń dokumentów prawo materialne uzależnia dojście następstwa prawnego do skutku. Tylko w takim przypadku można twierdzić, że doszło do wykazania przejścia praw w rozumieniu art. 788 § 1 kpc. Co istotne, na gruncie wskazanego przepisu, środkiem dowodowym potwierdzającym ten fakt może być jedynie dokument urzędowy lub dokument prywatny z podpisem urzędowo poświadczonym. Sąd ocenia ten dokument pod względem formalnym, bowiem według dominującego stanowiska nauki i judykatury, wykluczone jest merytoryczne badanie, czy do przejścia praw lub obowiązków rzeczywiście doszło.

Należy w tym miejscu wskazać, iż dowodem przejścia uprawnień na rzecz wnioskodawcy w niniejszej sprawie miała być umowa sprzedaży wierzytelności zawarta w zwykłej formie pisemnej. Zatem dla spełnienia przesłanki określonej w art. 788 § 1 kpc, co do formy czynności prawnej, umowa ta winna zawierać urzędowe poświadczenie podpisu. W tym miejscu odwołać należy się do przepisu art. 96 pkt 1 ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie (Dz. U. nr 189, poz. 1158 ze zm.) który stanowi, iż do kompetencji notariusza należy poświadczanie podpisów. Poświadczenie przez notariusza własnoręczności podpisu nie nadaje dokumentom prywatnym mocy dokumentu urzędowego. Moc dokumentu urzędowego przybierają dokumenty sporządzone w formie aktu notarialnego. Dokument, na

którym podpis został poświadczony przez notariusza zachowuje swój charakter prywatny, a jedynie tzw. „klauzula poświadczeniowa” ma charakter urzędowy (por. D. Celiński, Poświadczenie własnoręczności podpisu, LEX nr 168492).

Dodatkowo wskazać należy, że notariusz sporządzając klauzulę poświadczeniową winien w niej zawrzeć elementy wskazane w art. 97 Pr.not., tj. datę i oznaczenie miejsca jej sporządzenia, na żądanie – również godzinę dokonania czynności, oznaczenie kancelarii, podpis notariusza i jego pieczęć. Nadto notariusz sporządza poświadczenie umieszczając wymaganą klauzulę bądź to na dokumencie lub jego odpisie, bądź w przypadku braku miejsca na tymże dokumencie, na osobnej karcie. Przy czym karta ta winna być umieszczona bezpośrednio za dokumentem, w którym poświadczone zostały podpisy, trwale z nim połączona, spojona pieczęcią i parafowana (por. J.Barej P.Maciejko Czynności poświadczeniowe w praktyce notarialnej (...))

Wskazanej wyżej weryfikacji został poddany wniosek złożony w niniejszej sprawie oraz dołączone do niego dokumenty, a jej wynikiem było stwierdzenie przez Sąd Odwoławczy, iż skarżący nie spełnił ustawowych przesłanek wskazanych w art. 788 § 1 kpc, uzasadniających przyjęcie, iż doszło do przejścia na niego uprawnienia przysługujących uprzednio (...) S.A. Oddział w Polsce, wynikających z nakazu zapłaty z dnia 27 sierpnia 2012 roku.

Z załączonej do wniosku umowy sprzedaży wierzytelności, jak również załącznika nr 1 do tejże umowy, nie wynika, że dochowano wymogu urzędowego poświadczenia podpisu na tymże dokumencie prywatnym. Co prawda wnioskodawca załączył do dokumentów poświadczoną za zgodność z oryginałem kopię wypisu z repertorium (...), z której wynika, że w dniu 21 listopada 2012 roku przedstawiciel pierwotnego wierzyciela oraz przedstawiciel wnioskodawcy złożyli w obecności notariusza podpisy na załączonym dokumencie. Z tym że, powyższe nie świadczy o tym, iż poświadczenie to dotyczy załączonej do akt sprawy umowy sprzedaży wierzytelności. Bowiem ani na tejże umowie, ani na karcie bezpośrednio umieszczonej za nią i trwale z tą umową połączonej, nie została zamieszczona klauzula poświadczeniowa. Nadto na żadnej ze stron załączonej kopii umowy sprzedaży wierzytelności, ani też załącznika, nie widnieją pieczętki notariusza świadczące o tym, iż poświadczył on podpisy na właśnie tym dokumencie. Z załączonych dokumentów nie wynika nadto, aby umowa ta, jak również załącznik, były parafowane przez notariusza.

Powyższe okoliczności nie pozwalają na przyjęcie, iż wnioskodawca wykazał za pomocą stosownych dokumentów przejście uprawnień z pierwotnego wierzyciela na swoją rzecz. Bowiem załączona umowa nie spełnia wymogu formy dokumentu prywatnego z podpisem urzędowo poświadczonym.

Zatem słusznie Sąd I instancji oddalił wniosek wierzyciela, gdyż nie spełnił on przesłanek formalnych wynikających z art. 788 § 1 kpc, wobec czego zasadnym odmówienie uwzględnienia złożonego przezeń wniosku.

Dodatkowo wskazać należy, iż powyższej okoliczności nie zmienia fakt poświadczenia kopii dokumentów przez pełnomocnika strony. Zgodnie z przepisem art. 129 § 2 kpc poświadczenie zgodności z oryginałem odpisu dokumentu przez notariusza lub występującego w sprawie pełnomocnika strony w osobie np. radcy prawnego, nadaje temu poświadczeniu charakter dokumentu urzędowego. Oznacza to, że poświadczony przez pełnomocnika odpis dokumentu ma charakter dokumentu urzędowego w tym znaczeniu, że potwierdza się w nim z mocą dokumentu urzędowego istnienie dokumentu „źródłowego” o treści takiej samej jak odpis.

W ocenie Sądu Okręgowego, poświadczenie przez pełnomocnika występującego w niniejszej sprawie za zgodność z oryginałem, nie może być uzasadnieniem dla przyjęcia, iż umowa sprzedaży wierzytelności czy załącznik nr 1 posiada cechy wymagane na gruncie przepisu art. 788 § 1 kpc, gdyż samo poświadczenie nie nadaje dowolnemu pismu charakteru urzędowego. Zaś jak już wyżej wskazano, dokument „źródłowy” (umowa sprzedaży wierzytelności i załącznik nr 1) nie posiadał waloru dokumentu urzędowego ani dokumentu prywatnego z podpisem urzędowo poświadczonym. Tym samym poświadczenie za zgodność z oryginałem przez pełnomocnika występującego w sprawie nie zmieniło charakteru tychże dokumentów.

Podkreślić należy, iż wierzyciel musi mieć na uwadze, że postępowanie w trybie art. 788 kpc jest uproszczoną formą uzyskania klauzuli wykonalności, co następuje na podstawie przedłożonych dokumentów, mającą na celu

przyspieszenie tego postępowania. Postępowanie to ma charakter jedynie formalny, sprawa zostaje rozpoznana bez udziału dłużnika na posiedzeniu niejawnym i w związku z tym należy dochować wszelkiej staranności, aby wykazać następstwo prawne. W przeciwnym razie zachodziłoby niebezpieczeństwo dowolnego sposobu wskazywania przez wierzyciela osoby dłużnika i uzyskiwania klauzuli wykonalności bez jakiegokolwiek kontroli. Taka zaś sytuacja jest niedopuszczalna.

Mając wszystko powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 kpc, w zw. z art. 397 § 2 kpc i art. 13 § 2 kpc, orzekł jak w sentencji postanowienia.

(...)

- (...)

(...)

(...)

(...)